

دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

برنامه استراتژیک

مرکز تحقیقات توانبخشی اختلالات عصبی - عضلانی - اسکلتی

اهداف و چشم انداز کلی مرکز تحقیقات توانبخشی سیستم های عصبی-اسکلتی-عضلانی:

- ۱- آماده سازی مرکز برای دانش تولید شده در حوزه اختلالات سیستم های عصبی-اسکلتی-عضلانی در سطح ملی و بین المللی
- ۲- افزایش اشاعه دانش تولید شده مرکز در سطح ملی و بین المللی
- ۳- انجام پژوهش های بنیادی اپیدمیولوژیک و بالینی در جهت اصلاح نظام ارایه خدمات بهداشتی و درمانی کشور به منظور جوابگویی به نیاز های جامعه اسلامی
- ۴- تربیت نیروی انسانی محقق در زمینه توانبخشی در حیطه گسترده اختلالات اسکلتی عضلانی از دوران کودکی تا سالمندی
- ۵- جذب بودجه برای مرکز از بودجه های پژوهشی کشور
- ۶- جذب بودجه برای مرکز از گرنت های پژوهشی خارج از کشور
- ۷- سهم مرکز در تصمیم سازیها و سیاست گذاریها در سطح دانشگاه در حوزه اختلالات اسکلتی-عضلانی در تمامی گروههای سنی
- ۸- سهم مرکز در تصمیم سازیها و سیاست گذاریها در سطح ملی در حوزه اختلالات اسکلتی-عضلانی در تمامی گروههای سنی
- ۹- افزایش مشارکت علمی و تحقیقاتی با سازمانهای علمی و تحقیقاتی داخل و خارج از کشور
- ۱۰- توسعه نیروی انسانی مرکز

رسالت مرکز تحقیقات توانبخشی سیستم های عصبی-اسکلتی-عضلانی:

بیماریهای اسکلتی عضلانی طیف گسترده ای از بیماریها در حیطه پزشکی را شامل می شوند و علل و عوامل و ریسک فاکتورهای متعددی دارند. این بیماریها با علل و عوامل و پاتولوژیهای مختلف از جمله صدمات بیماریهای عفونی، بیماریهای التهابی، مشکلات ارتوپدی، اختلالات روماتولوژیک، بیماریهای متابولیک و ... ایجاد شده و می تواند تظاهراتی از سایر بیماریها باشند. اختلالات اسکلتی عضلانی با شیوع بالا بعد از بیماریهای قلبی عروقی مورد توجه متخصصان سیستم سلامت و بهداشت و درمان و همچنین درمانگرها قرار گرفته است. این اختلالات افراد را در تمام رده های سنی از کودکی تا زمان مرگ تحت تاثیر قرار داده و اثرات جدی بر کیفیت زندگی افراد می گذارد .

در گروه سنی کودکان و نوجوانان به دلیل استفاده گسترده از تکنولوژی های موبایل، تبلت، کامپیوتر و، نشستن طولانی مدت در وضعیت های غیر استاندارد، شاخص توده بدنی بالا، مدت زمان طولانی برای تماشای تلویزیون، پارامترهای آنترپومترشی شیوع این اختلالات رو به افزایش است و گزارش گردیده است که اختلالات اسکلتی عضلانی و درد و ناتوانی های همراه با این اختلالات در دوران بزرگسالی ریشه در دوران کودکی و نوجوانی افراد دارد. لذا توجه به سیستم اسکلتی عضلانی کودکان و نوجوانان و یافتن فاکتورهای خطر همراه با بوجود آمدن اختلال در این گروه سنی و از همه مهمتر پیشگیری از این گونه تغییرات ناتوان کننده در دوران بزرگسالی و سالمندی می تواند از بار مالی وارده بر سیستم سلامت کشور کاهش داده و به ارتقای کیفیت زندگی افراد کمک جدی نماید .

پیر شدن جمعیت زمانی رخ می دهد که میانگین سنی یک کشور بالا رود. در اغلب کشورهای دنیا جمعیت رو به پیری است، از این رو دولت ها در حال تدوین سیاست هایی برای بازنشستگی افراد هستند که با توجه به تغییرات ایجاد شده در این دوران نارسایی جدی جسمی، روانی و معلولیت ها را به دنبال دارد. درد مزمن و ناتوانی ایجاد شده همراه با آن به عنوان یکی از شکایت های اصلی افراد سالمند می باشد. در ایران شیوع ۶ ماهه درد مستمر در این گروه سنی حدود ۶۷ درصد گزارش شده است که باعث اختلال در فعالیت های روزانه یا نیاز به کمک در حداقل یکی از فعالیت های روزمره آنها می شود و در نتیجه باعث افزایش وابستگی فرد سالمند و نیازمندی او به حمایت روزافزون مراقبتی می شود. این ناتوانی ها ابعاد مختلف زندگی آنها را تحت تاثیر قرار می دهد و هزینه های مراقبت و فشار اقتصادی وارد بر سیستم بهداشت و درمان را افزایش داده و بر کیفیت و شیوه زندگی سالمندان و خانواده های آنها تاثیر منفی می گذارد .

رسالت مرکز تحقیقات توانبخشی عصبی- اسکلتی- عضلانی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تلاش برای کمک به رفع این نقصان های جدی در کشور از طریق پژوهش و تولید علم در راستای یک هدف غایی و رسالت ملی، یعنی پیشگیری از ایجاد اختلالات اسکلتی عضلانی و کمک به ارتقای سطح کیفیت زندگی جامعه ایرانی، و مداخله به هنگام و توانبخشی به موقع در جهت رفع این گونه اختلالات است .

ارزشی ها:

یکپارچگی دقیق و علمی بین منابع تحقیقاتی موجود و سیاستگذاری جهت توانبخشی اختلالات سیستم عصبی- اسکلتی- عضلانی
همکاری و اشتراک دانش در جوامع علمی داخلی و بین المللی
احترام و تعهد اجتماعی نسبت به جامعه عمومی و علمی

گروه های هدف و ذینفعان مرکز:

- ۱- کلیه دانشجویان در تمامی مقاطع تحصیلی در رشته های مرتبط با تیم توانبخشی مانند فیزیوتراپی، کاردرمانی، ارتوپدی فنی،
- ۲- کلیه کودکان مبتلا به یکی از انواع اختلالات عصبی-اسکلتی- عضلانی
- ۳- کلیه جوانان مبتلا به یکی از انواع اختلالات عصبی-اسکلتی- عضلانی
- ۴- کلیه سالمندان مبتلا به یکی از انواع اختلالات عصبی-اسکلتی- عضلانی
- ۵- اعضای محترم هیئت علمی مشغول به فعالیت در حوزه سیستم های اسکلتی- عضلانی
- ۶- مراکز بالینی مرتبط با اختلالات سیستم های عصبی-اسکلتی-عضلانی وابسته به دانشگاه و خارج از دانشگاه
- ۷- کلیه سازمانهای وابسته خارج از دانشگاه مانند سازمان بهزیستی کل کشور، سازمانهای بیمه گر، شهرداری و
- ۸- سیاستگذاران حوزه توانبخشی

نقاط قوت:

- استفاده از ظرفیت ها و پتانسیل های اعضای هیئت علمی ضریب کا در گروه های آموزشی مرتبط و مرکز
- انجام پژوهش های کاربردی در سطح ملی در مرکز تحقیقاتی
- وجود مرکز تحقیقات توانبخشی عصبی- اسکلتی- عضلانی به عنوان اولین مرکز پیشرو در این زمینه
- داشتن لینک های قوی با سایر گروه های آموزشی و مراکز تحقیقاتی مرتبط
- وجود مرکز به عنوان یک مرکز تخصصی فعال و منحصر به فرد در حوزه تشخیص و درمان اختلالات اسکلتی عضلانی در کشور
- وجود منابع علمی و کتابخانه ای قوی در خصوص اختلالات سیستم عصبی- اسکلتی- عضلانی

- توانمندی در انجام پروژه های تحقیقاتی در سطح ملی و بین المللی
- توانمندی در جهت جذب بودجه از دیگر سازمانها و مراکز خارج دانشگاه و خارج کشور
- تعامل نزدیک با مدیران ارشد دانشگاه، دیگر گروههای آموزشی و مراکز تحقیقاتی مرتبط

نقاط ضعف:

- کمبود منابع مالی در حوزه تحقیقات
- کمبود تعداد اعضای هیئت علمی و نیروی کار متخصص جهت پیشبرد اهداف مرکز
- کمبود نیروی دستیار پژوهش در مرکز
- حمایت ناکافی معاونت تحقیقات و فناوری به علت کمبود بودجه در زمینه تحقیقات به منظور چاپ مقالات در مجلات معتبر
- پایدار نبودن اعتبارات مالی در زمینه انجام پژوهش

لیست فرصت ها:

- گرایش دانشگاه ها، سازمانها و نهادهای مرتبط برای بستن تفاهم نامه همکاری متقابل و موثر علمی-پژوهشی با دانشگاه
- در اولویت بودن موضوع اختلالات سیستم اسکلتی-عضلانی در هر سه گروه سنی کودکان، بزرگسالان و سالمندان
- در سطح وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و سازمانهای مربوطه
- شناخت سازمان های مرتبط و ذینفع دولتی و غیردولتی با اهداف مرکز
- وجود رشته های آموزشی متنوع و فعال و برجسته در حوزه اختلالات سیستم های عصبی-اسکلتی-عضلانی
- وجود اساتید و نخبگان دارای تراز بین المللی و همکاران مجرب در حوزه اختلالات سیستم های عصبی-اسکلتی-عضلانی
- امکان استفاده از فیلدهای تحقیقات بالینی سایر دانشگاه های علوم پزشکی مستقر در تهران
- در دستور کار قرار گرفتن غربالگری، تشخیص و مداخلات توانبخشی برای افراد سالم جامعه و افراد مبتلا به اختلالات عصبی-اسکلتی-عضلانی
- افزایش شیوع این اختلالات در ایران و جهان و فرصت مناسب برای پژوهش در این حوزه

- امکان تعاملات مناسب با کشورهای همسایه در زمینه انتقال دانش، مبادله دانشجو و استاد و انجام پژوهش های مشترک

لیست تهدیدات:

- عدم دسترسی به مجلات خارجی به دلیل محدودیت ها
- وابسته به فرد بودن باور به اهمیت و اولویت پژوهش توسط سیاستگذاران کشور در زمانهای مختلف
- کافی نبودن سیاستگذاری مبتنی بر پژوهش
- شناخت ناکافی سازمانها و مراکز و انجمن های تخصصی مرتبط از اهداف و قابلیت های مرکز
- شناخت ناکافی نسبت به خطر پیش رو در زمینه شیوع گسترده اختلالات اسکلتی عضلانی و پدیده سالمندی
- آگاهی ناکافی خانواده ها و جامعه در زمینه پیشگیری و درمان به موقع این اختلالات
- حاکمیت روابط بر ضوابط در چاپ مقالات علمی در مجلات معتبر علمی داخل کشور
- عدم توزیع عادلانه منابع و بودجه های تحقیقاتی در کشور
- ضعف در پژوهش های فناوری محصول محور
- عدم تناسب بین بودجه های پیش بینی شده در قوانین مربوطه و نیاز کشور
- اولویت داشتن حوزه درمان به سایر حوزه ها بخصوص پیشگیری در سیاستگذاری

اهداف راهبردی:

این مرکز با محوریت توانبخشی سیستم های عصبی اسکلتی عضلانی در هر سه سطح سلامت و در تمام گروههای سنی جامعه ضمن تلاش در جهت تحقق اهداف تعریف شده در سیاستگذاری های ملی از جمله سند چشم انداز بیست ساله، نقشه جامع علمی و برنامه پنجم توسعه امیدوار است که با توسعه فعالیت های پژوهشی-کاربردی در تولید علم در سطح کشور و مشارکت و همکاری در طرح ها و برنامه های دانشگاه در جهت توسعه هرچه بیشتر خدمات توانبخشی با کیفیت به افراد نیازمند جامعه و پیشگیری از وقوع زودرس این اختلالات در جامعه گام بردارد.

اهداف کلان مرکز:

ارتقای شاخص های کمی و کیفی پژوهشی در مرکز

هدفمندسازی تحقیقات و توسعه همکاری های پژوهشی

تدوین نقشه ملی پژوهش در اختلالات عصبی- اسکلتی عضلانی در هر سه گروه سنی کودکان-نوجوانان، جوانان و سالمندان

اهداف کلان:

۱- هدف G1: ارتقاء شاخص های کمی و کیفی پژوهشی در مرکز

ردیف	کد راهبرد	راهبرد
۱	G1S1	بالا بردن دانش و مهارت اعضای هیئت علمی و کارشناسان مرکز در حوزه پژوهش
۲	G1S2	حمایت های مالی از بخش تحقیقات و پژوهشگران مرکز
۳	G1S3	حمایت تخصصی از پژوهشگران مرکز و همکاران آنها در خارج دانشگاه
۴	G1S4	تسهیل کردن فرایندهای مرتبط با پژوهش مرکز
۵	G1S5	توسعه نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز

۲- هدف G2: هدفمند سازی تحقیقات و توسعه همکاری های پژوهشی

ردیف	کد راهبرد	راهبرد
۱	G2S1	بررسی و تدوین نیازها و اولویت های مرتبط با پژوهش مرکز
۲	G2S2	نیاز سنجی و اولویت بندی پژوهشی دانشگاه و کشور و همچنین نیازسنجی جامعه هدف
۳	G2S3	همکاری پژوهشی با سایر سازمانها و نهادهای مرتبط
۴	G2S4	همکاری پژوهشی با کلیه گروهها و دانشکده های توانبخشی سراسر کشور
۵	G2S5	همکاری پژوهشی با سازمانها و نهادهای مرتبط خارج از کشور

جذب گرنت و تشویق پژوهشگران و دانشجویان مرکز به جذب گرنت های داخلی و خارجی	G2S6	6
طراحی و توسعه تحقیقات هدفمند در زمینه غربالگری سیستم عصبی-اسکلتی-عضلانی	G2S7	۷
تولید شواهد به منظور پیشگیری از اختلالات عصبی-اسکلتی-عضلانی	G2S8	۸

۳- G3: تدوین نقشه ملی پژوهش در اختلالات عصبی-اسکلتی-عضلانی در هر سه گروه سنی کودک و نوجوان، جوانان و سالمندان

ردیف	کد راهبرد	راهبرد
۱	G3S1	طراحی، اجرا و ارزشیابی مداخلات حوزه توانبخشی سیستم های اسکلتی عضلانی در هر سه گروه سنی
۲	G3S2	طراحی، اجرا و ارزشیابی مداخلات حوزه توانبخشی سیستم های اسکلتی عضلانی در هر سه گروه سنی در سطوح مختلف نظام سلامت
۳	G3S3	تدوین پروتکل ها، دستورالعمل ها و گایدلاین های مداخلات توانبخشی مبتنی بر شواهد
۴	G3S4	ارائه شیوه های موثر در توانمندسازی افراد دچار ناتوانی در هر سه گروه سنی
5	G3S5	ارائه شیوه های موثر در افزایش سطح استقلال و ارتقاء مشارکت افراد دچار ناتوانی در هر سه گروه سنی
6	G3S6	ارائه شیوه های موثر در توانمندسازی خانواده ها و ارائه دهندگان خدمات توانبخشی افراد دچار ناتوانی در هر سه گروه سنی
۷	G3S7	تدوین و ارائه شیوه های موثر در پیشگیری از اختلالات سیستم عصبی-اسکلتی-عضلانی
۸	G3S8	طراحی و اجرای پژوهش های محصول محور و فناورانه به منظور پیشگیری و درمان اختلالات عصبی-اسکلتی-عضلانی
۹	G3S9	توسعه توانبخشی از راه درو به منظور پیشگیری و درمان اختلالات عصبی-اسکلتی-عضلانی